

La Comédiathèque

Strip Poker

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Strip Poker

Jean-Pierre Martinez

Nederlandse vertaling en bewerking door de auteur

Standaardnederlands – handeling en culturele referenties aangepast aan Nederland

Nieuwe buren uitnodigen om kennis te maken: een riskante gok die duur kan uitvallen en kan ontaarden in een pokerkomedie waarin iedereen uiteindelijk zijn kaarten op tafel moet leggen...

Personages:

Peter
Marieke
Henk
Karin

© La Comédiathèque

Opvoeringsrechten

Voor iedere openbare opvoering van dit toneelstuk, zowel door een amateurgezelschap als door een professioneel gezelschap, is voorafgaande toestemming vereist.

Jean-Pierre Martinez is een Franse auteur en lid van de Franse SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques).

Nederland

In Nederland worden zijn opvoeringsrechten rechtstreeks door de SACD beheerd. Amateurgezelschappen en professionele gezelschappen dienen voor toestemming en informatie over de opvoeringsrechten contact op te nemen met de internationale afdeling van de SACD:

international@sacd.fr

België / Vlaanderen

In België worden zijn opvoeringsrechten beheerd door SACD België.

Amateurgezelschappen kunnen hun aanvraag voor opvoeringsrechten rechtstreeks online indienen via de website van SACD België:

www.sacd.be/nl

Professionele gezelschappen dienen rechtstreeks contact op te nemen met SACD België:

theatre@sacd.be

Bij problemen met een online aanvraag kunnen amateurgezelschappen eveneens via dit e-mailadres contact opnemen met SACD België.

Voor alle andere vragen kunt u rechtstreeks contact opnemen met de auteur via dit contactformulier :

[CONTACTFORMULIER](#)

Akte 1

In de woonkamer van Peter en Marieke. Marieke, blond, aantrekkelijk en duidelijk iets feestelijker gekleed dan gewoonlijk, dekt een tafel voor vier. Haar mobiele telefoon gaat. Ze neemt op.

Marieke (*vriendelijk*) – Hallo, ja...? (*geërgerd*) Nee, sorry, dit is niet Peter, dit is Marieke, zijn vrouw... U belt op mijn mobiel... Zal ik iets voor hem doorgeven...? Prima... Nee hoor, geen probleem...

Ze gaat weer aan het werk, met een wat overdreven opgewekte energie. Haar telefoon gaat opnieuw.

Marieke (*nog geïrriteerder*) – Hallo, ja...? (*vriendelijk*) Hé, Jeroen... Ja hoor, prima... Ik had toch gezegd dat ik gestopt ben met roken...? Sinds vanochtend. Nee, ik ben niet zwanger, maak je geen zorgen, maar ik rookte wel bijna twee pakjes per dag. Met wat sigaretten tegenwoordig kosten, heb ik uitgerekend dat ik over een jaar een safari in Kenia kan betalen. Als ik het maar een week volhoud, kan ik altijd nog een maandabonnement voor de tram kopen. En van wat ik vandaag al heb bespaard, heb ik mezelf een grote pot Nutella cadeau gedaan... (*zuchtend*) Ik had niet gedacht dat het zó moeilijk zou zijn... Maar ja, tegenwoordig mag je zelfs op een begraafplaats niet meer roken... Met Peter gaat het goed. Tot er iets beters langskomt... Nee, ik bedoelde zijn baan... Luister, ik moet ophangen, mijn varkensrollade met pruimen staat uit te drogen. We bellen, goed? Doei doei...

Marieke hangt op, snuift even en kijkt ongerust de zaal in.

Marieke – Ruikt het hier nou naar gas...?

Ze schiet de keuken in. Peter, met een wat intellectuele uitstraling, komt fluitend binnen. Hij trekt zijn jas uit, gaat op de bank zitten en bladert in De Telegraaf. Op de voorpagina staat groot: 'Mobiele telefoon kankerverwekkend?' Marieke komt terug. Hij legt de krant snel neer en zet een tragisch gezicht op.

Marieke (*vrolijk*) – Hoi!

Peter (*somber*) – Hoi...

Marieke (*als ze zijn gezicht ziet*) – Wat is er?

Peter – Ik word ontslagen...

Marieke – Ontslagen! Waarom?

Peter – Ze verhuizen de boel naar het buitenland...

Marieke – O, jee... Wat rot voor je...

Hij laat zich op de bank vallen.

Peter (*zielig*) – Je gaat me toch niet verlaten, hè?

Marieke slaat haar armen om hem heen.

Marieke – Wat zeg je nou? Ik werk toch! Kijk, ik ben net gestopt met roken. Met wat we daarmee besparen, kon jij eigenlijk al bijna parttime gaan werken... En als we de broekriem moeten aanhalen, dan halen we de broekriem aan. *(een hand op haar buik)* Dan stop ik wel met Nutella...

Peter *(er nog een schepje bovenop)* – Ik wil niet op jouw zak leven... Dan maak ik er nog liever een eind aan...

Marieke – Doe niet zo idioot... We zijn getrouwd, Peter! In voor- en tegenspoed! We bewaren de voorspoed gewoon voor later... Maar het is toch krankzinnig dat ze de hele boel zomaar naar het buitenland verhuizen zonder iets te zeggen...

Peter – Tja... Globalisering...

Marieke – Maar toch... De KB, de nationale bibliotheek, verhuizen! Waar willen ze die in vredesnaam neerzetten? Dat is een enorm gebouw...

Peter – In China... Ze pakken alles in containers en bouwen de hele boel opnieuw op op een industrieterrein buiten Guangzhou. Ze zijn al begonnen met de vleugel aan de kant van Den Haag Centraal af te breken...

Marieke *(ontzet)* – Nee!

Peter – Echt.

Marieke – Maar wat moeten de Chinezen met al die boeken? Daar begrijpen ze toch niks van. Ze kunnen ze niet eens op alfabet zetten...

Peter – De hele Nederlandse literatuur wordt met automatische vertaalprogramma's omgezet in Esperanto. Daarna digitaliseren ze alles en slaan het op in één gigantische server in de vorm van een pagode. Wie erbij wil, moet natuurlijk een abonnement nemen, zoals bij Netflix. Het papier wordt gerecycled. Dan hoeven ze tenminste de laatste bossen van China niet om te hakken. *(zuchtend)* Als mijn offer een paar panda's kan redden...

Marieke *(verslagen)* – Dit meen je niet...

Peter probeert nog even ernstig te blijven, maar barst dan in lachen uit.

Peter – Natuurlijk niet! Heb je dat echt geloofd?

Marieke *(tegelijk woedend en opgelucht)* – Daar maak je geen grappen over...

Peter – Het zou trouwens wel slecht uitkomen als ik mijn baan verloor. Het betaalt niet onaardig... en ik houd genoeg tijd over om te schrijven. O ja, ik heb goed nieuws. Uitgeverij Onder de Radar wil mijn toneelstuk uitgeven!

Marieke *(doet enthousiast)* – Uitgeverij Onder de Radar... Geweldig!

Peter – Ja, wel op eigen kosten... Ik moet er minstens vierduizend verkopen om de drukkosten terug te verdienen. Vierduizend exemplaren, dat is toch zo weg?

Marieke – Met jouw ouders en de mijne... Als ze er ieder duizend nemen!

Peter wrijft tevreden in zijn handen.

Peter – Zullen we eten? Vanavond is Strip Poker op tv...

Marieke (*uit het veld geslagen*) – Wil je met z'n tweeën strip poker spelen?

Peter – Strip Poker, die realityshow! Dat weet je toch?

Marieke – Nee...

Peter – Ze nodigen stellen uit. Elke keer als een van de partners liever geen antwoord geeft op een vraag van de ander, moet die een kledingstuk uittrekken!

Marieke (*zuchtend*) – Ik snap niet hoe je naar zulke onzin kunt kijken...

Peter – Kom nou... Het is de finale vanavond!

Marieke – Finale of niet, dat gaat niet lukken...

Peter – Is de tv kapot?

Marieke – Nee... Maar jij gaat niet kijken.

Peter – Verbied jij mij televisie...?

Peter ziet de tafel die voor vier is gedekt.

Peter – Zeg niet dat je je ouders hebt uitgenodigd.

Marieke – De burenen.

Peter – De burenen? Die zijn een maand geleden verhuisd.

Marieke – De nieuwe burenen!

Peter – De nieuwe burenen? Maar die kennen we helemaal niet!

Marieke – Precies. Ik kwam haar tegen bij de containers. Ik dacht: mooi moment om kennis te maken.

Peter – Waarom?

Marieke – Om ze te leren kennen.

Peter – Waarom zou je ze willen leren kennen?

Marieke – Het is altijd handig om je burenen te kennen... Je kunt elkaar eens helpen.

Peter – Helpen? Waarmee dan?

Marieke – Weet ik veel... Planten water geven als je weg bent...

Peter – De enige plant die ik op mijn werkkamer had, heeft jouw kat zondag opgegeten toen wij bij je ouders waren.

Marieke – Precies! Als iemand de kat eten had gegeven, had hij jouw plant niet opgegeten... Trouwens, vreemd, ik heb hem vandaag nog helemaal niet gezien...

Peter zucht.

Peter (*ongerust*) – Ze hebben kinderen, toch?

Marieke – Drie, geloof ik.

Peter – Zeg niet dat je die ook hebt uitgenodigd.

Marieke – Die blijven vast liever lekker thuis. (*ironisch*) Dan missen ze de finale van Strip Poker niet.

Peter – Wrijf het er maar in, ja.

Marieke – En ze wonen hiernaast...

Peter – Had je het niet over de burens aan de overkant?

Marieke – Die burens hebben zes maanden geleden samen zelfmoord gepleegd! Weet je dat niet meer? Al die brandweerwagens midden in de nacht, zwaailichten, sirenes?

Peter – Nee...

Marieke – Nou, ik werd er wakker van. Ik droom er nog van. Ze hadden het gas opgedraaid... De halve straat had kunnen ontploffen.

Peter – Sommige mensen denken echt nergens aan. Waarom deden ze dat eigenlijk? Samen ook nog?

Marieke – Geen idee... Misschien was er niks leuks op tv. Misschien als wij ze eens hadden uitgenodigd...

Peter – Zeg niet dat je de nieuwe burens hebt uitgenodigd omdat je je anders schuldig zou voelen als die toevallig vanavond ook zelfmoord plegen.

Marieke – O ja, nog iets. Ik kreeg vandaag een paar telefoontjes voor jou op mijn mobiel...

Peter – Sorry, ik weet niet waar ik mijn telefoon gelaten heb. Dus heb ik op mijn voicemail op het werk jouw nummer achtergelaten. Voor het geval een producent belt over mijn stuk. Ik moet natuurlijk altijd bereikbaar zijn.

Marieke (*verbijsterd*) – Mijn mobiele nummer? Was het niet eenvoudiger geweest om gewoon een nieuwe telefoon te kopen?

Peter – Ach... Ik dacht ineens: je kunt best zonder mobiel leven.

Marieke – Zeker als je een vrouw hebt die voor telefoniste kan spelen.

Peter – Jij stopt met roken, ik stop met mijn mobiel. We zien wel wie het het langst volhoudt.

Marieke (*geërgerd*) – Ja, maar ik vraag jou niet om mijn sigaretten voor me op te roken!

Peter pakt De Telegraaf weer op. Alleen het publiek ziet opnieuw de kop ‘Mobiele telefoon kankerverwekkend?’ Marieke kijkt hem kwaad aan.

Marieke – Ga je je nog omkleden voordat ze komen?

Peter – Wie?

Marieke – De burenen!

Peter – O ja. Die was ik alweer vergeten.

Peter staat met tegenzin op om zich om te kleden.

Marieke – Ik kijk even of de oven niet is uitgegaan. Vind jij het hier ook naar gas ruiken?

Peter haalt zijn schouders op en gaat af. Marieke verdwijnt ook even en komt terug met flessen en glazen voor de borrel. Even later komt Peter terug in een wel heel ontspannen outfit.

Marieke – Heb je je pyjama aangetrokken?

Peter – Dit is geen pyjama! Dit is... een huispak.

Marieke – En die sloffen zijn zeker ook geen pantoffels?

Peter – Als we straks intiem bevriend moeten raken met de burenen, kunnen we ons toch net zo goed meteen op ons gemak voelen?

Marieke – Stel dat hij in pak komt en zij in een avondjurk. Ik heb niet gezegd dat het een pyjamafeestje was.

Hij gaat zuchtend weer weg. Zij gaat door met haar voorbereidingen. Hij komt terug in iets neutralers.

Peter – Zo goed?

Marieke – Het kan ermee door.

Peter bekijkt de post op de salontafel.

Peter – De Nieuwe Toneelbibliotheek, Querido, De Bezige Bij...

Ze kijkt hem verbaasd aan.

Peter – Grapje, helaas... (*bekijkt de drie enveloppen opnieuw*) KPN, Eneco, Dunea... (*zucht*) De grote drie.

Marieke – PostNL heeft zeker weer vertraging. Dan bezorgen ze alleen de rekeningen.

Mariekes mobiel gaat. Ze neemt op.

Marieke (*overdreven beleefd*) – Ja...? Nee, u bent bij de centrale, een ogenblik, ik verbind u door. (*steekt haar telefoon geïrriteerd naar Peter uit*) Je vriend Patrick.

Hij neemt de telefoon alsof er niets aan de hand is.

Peter – Hé Patrick... Hoe is het? Ja, inderdaad, lang geleden... Dinsdag? Ja, waarom niet... Maar ik moet het wel even met Marieke overleggen. Ze is bezig. Bel morgen nog even? Ja, en als ik niet thuis ben, probeer je het op de mobiel...

Marieke kijkt hem vernietigend aan.

Peter – Oké, later, Patrick...

Hij hangt op.

Peter – Wat een zeur.

Marieke – Wat wilde hij?

Peter – Ons dinsdag te eten vragen. Zijn vrouw is jarig...

Marieke – Ik dacht dat het je beste vriend was.

Peter – Verjaardagen maken me depressief. Nodig ik hem soms uit op jouw verjaardag?

Marieke – Dan zou je eerst moeten weten wanneer die is.

Peter – Nee, zonder mobiel heb ik echt veel meer rust. Waar blijven die burens trouwens? Ze kunnen moeilijk zeggen dat ze in de file stonden, ze wonen aan de overkant.

Marieke – Hiernaast.

Peter – Precies, ze hoeven niet eens de straat over.

Marieke – Het is pas negen uur.

Peter – Normaal hebben we allang gegeten. Ik verga van de honger... (*verrast*) Het ruikt trouwens lekker. (*wantrouwig*) Wat heb je gemaakt?

Marieke (*trots*) – Varkensrollade met pruimen. Recept uit de Libelle.

Peter – Aha... Of dit nou de avond was om te experimenteren... Ik weet niet eens hoe die mensen heten.

Marieke – Zij heet Karin en hij Henk, geloof ik.

Peter – Zo, jullie zijn al behoorlijk intiem. En hun achternaam?

Marieke – Weet ik niet meer precies. Het klonk als een bekende zanger.

Peter – Joling? Hazes? Niet Borsato, hoop ik.

Marieke – Cohen! (*minder zeker*) Of Koenen...

Peter – Wacht even. Cohen of Koenen?

Marieke – Geen idee. Ze zei zoiets als ‘mevrouw Koenen’. We merken het wel. Maakt dat uit?

Peter – Een beetje wel. Want als het Cohen is, kun je met je varkensrollade nog een interessante avond krijgen. Ze kunnen altijd de pruimen eten. Goed voor de stoelgang.

Marieke (*geschrokken*) – O, daar heb ik helemaal niet aan gedacht.

Peter – Tja. Dat krijg je als je mensen uitnodigt die je niet kent.

Marieke – Hoe had ik dat nou moeten weten? Henk en Karin zijn nou niet bepaald...

Peter – Niet iedereen met een Joodse achtergrond heet Mozes.

Marieke – Dus jij denkt dat ze Joods zijn?

Peter – Voor het varkensvlees maakt het niet zoveel uit of ze Joods of moslim zijn, toch?

Marieke – Misschien zijn ze niet gelovig.

Peter – Zet voor de zekerheid een vegetarische diepvriespizza klaar.

De deurbel gaat. Marieke verstijft.

Marieke – Wat doen we?

Peter – Openmaken lijkt me. Dat is meestal de bedoeling als je mensen uitnodigt en ze aanbellen. Of we doen alle lichten uit en gaan in de badkamer Strip Poker kijken.

Marieke – Ik ga al.

Ze verdwijnt naar de hal om de burens binnen te laten.

Marieke (*off*) – Goedenavond! Kom binnen, kom binnen... O, dat had u echt niet hoeven doen...

Peter – Het cadeau van Cohen... Of Koenen...

Marieke komt terug met een bos bloemen, gevolgd door de burens.

Peter (*doet Mariekes overdreven beleefdheid na*) – Goedenavond, goedenavond... Alles goed, alles goed...?

Marieke – Wat zijn het? Gerbera's? Wat een enorme blaadjes!

Karin (*verlegen*) – Tulpen...

Marieke – Natuurlijk! Prachtig!

Karin – Ze hebben misschien een beetje geleden van de warmte.

De bloemen hangen inderdaad behoorlijk slap.

Marieke – We zetten ze meteen in water.

Peter – Misschien komen ze nog tot leven.

De buren komen binnen. Karin, donkerharig, rond de vijftig en goed verzorgd, slank, is elegant maar streng gekleed, in een net pak met haar haar opgestoken. Henk is wat zwaarder en logger, met een fles in zijn hand en een pak dat ongeveer even slap zit als de tulpen. Kortom: een conventioneel ogend echtpaar dat sterk afsteekt tegen de jongere, lossere stijl van Peter en Marieke. Marieke stelt voor.

Marieke (tegen Henk) – Dit is mijn man... (legt nadruk op de achternaam) Peter De Boer.

De mannen schudden elkaar de hand.

Peter (somber) – Aangenaam.

Marieke (tegen Henk) – En u bent...?

Henk (glimlachend) – Henk.

Marieke – Gewoon Henk. Prima.

Henk geeft de fles aan Peter.

Henk – Deze kunt u beter koud zetten.

Peter – Prosecco! Nou, dank u wel, Henk.

Henk – Goed koud is die toch net zo lekker als champagne?

Peter (ironisch) – Precies. Waarom zou je meer betalen? Ik zet hem in de vriezer. Dan wordt hij nóg beter.

Peter brengt de fles naar de keuken.

Marieke (ongemakkelijk) – Hebt u het makkelijk kunnen vinden?

De buren kijken verbaasd.

Marieke (herstelt zich) – Nee, ik weet natuurlijk dat u hiernaast woont... Ik bedoel... hebt u makkelijk... (improviseert) oppas kunnen regelen?

Karin – Ja hoor. De oudste past op de twee kleintjes. En als u het niet erg vindt, gaan we straks even kijken hoe het gaat.

Peter komt terug.

Marieke – Hoe heten uw kinderen eigenlijk?

Karin – Sarah, Esther, en de jongste heet Benjamin.

Marieke probeert daaruit iets over hun religieuze achtergrond af te leiden, zonder succes.

Marieke – Benjamin... Logisch... De jongste.

Karin – U hebt zelf geen kinderen, geloof ik?

Een kleine gêne.

Marieke – Nog niet... (*waagt het erop*) Sorry, maar uw achternaam... is het nou Cohen, zoals Leonard, of Koenen?

Peter – Ik zei toch: een bekende zanger.

Henk – Koenen. Met een K.

Marieke – Oef! We waren al bang dat u Joods was!

Een pijnlijke stilte. Marieke beseft wat ze heeft gezegd.

Marieke – Sorry, het is alleen... ik heb varkensrollade met pruimen gemaakt. Maar we kunnen iets anders regelen. Er ligt vast nog een vegetarische quiche in de vriezer. Heel eenvoudig, hoor.

Peter – We kunnen de uitnodiging ook verzetten naar een andere avond.

Marieke schiet hem een vernietigende blik toe.

Karin – Nee hoor, verander vooral niets. Die varkensrollade is prima.

Henk (*droog*) – Maar die pruimen... zijn die wel koosjer? (*Marieke kijkt verschrikt.*) Grapje. Als de pitten er maar uit zijn. Voor mijn tanden, zeg ik altijd. En hoe was uw achternaam ook alweer? De Vries?

Marieke – De Boer.

Henk – Ah, jammer. Ik dacht even... Peter de Boer. Geen familie van Frank en Ronald?

Karin vindt de grap van haar man duidelijk ook niet sterk.

Marieke (*dwingt zichzelf te glimlachen*) – Fijn dat u gevoel voor humor hebt... Joods of moslim, het maakt uiteindelijk ook niet uit.

Peter – Precies. Het had erger gekund. U had tandarts of ICT'er kunnen zijn.

Opnieuw stilte.

Marieke – Zullen we maar wat drinken?

Zwart.

Akte 2

De twee stellen zitten aan de borrel. Peter en Marieke vervelen zich zichtbaar, maar doen hun best om belangstelling te tonen voor Henks eindeloze verhalen.

Henk – Het probleem voor ons tandartsen is dat je tegenwoordig meer tijd kwijt bent aan formulieren dan aan tanden. En alles moet via de computer... Zoals ik altijd zeg: ik heb leren boren, niet leren klikken. Gelukkig helpt Karin me een beetje. Zij werkt met computers, maar ik... En dan al die regels en belastingen voor zelfstandigen. Kent u trouwens deze grap? *(Peter en Marieke zetten een beleefd geïnteresseerd gezicht op.)* Een tandarts maakt met zijn vrouw een cruise over de Stille Oceaan. Schipbreuk! Het schip zinkt...

Marieke barst overdreven hard in lachen uit. De andere drie kijken haar verbijsterd aan.

Henk – Eh... nee, hier nog niet. *(Marieke wordt weer ernstig.)* Ze drijven een week rond en spoelen uiteindelijk aan op een onbewoond eiland. Zijn vrouw is natuurlijk doodongerust. Ze zegt: ze zullen ons nooit vinden!

Marieke lacht opnieuw luid.

Henk – Nee... nog steeds niet. *(Marieke houdt weer op.)* De tandarts vraagt: heb je vóór we vertrokken de belastingaanslag nog betaald? Zij zegt: nee. Waarop hij antwoordt: dan hoeft u zich nergens zorgen over te maken. De Belastingdienst vindt ons wel!

Henk lacht bulderend om zijn eigen grap. Marieke, die haar les geleerd heeft, lacht niet.

Henk – Nu dus.

Marieke forceert een dom glimlachje. Henk haalt een pakje sigaretten tevoorschijn en biedt Peter er een aan.

Henk – Sigaret?

Peter – Nee dank u, ik rook niet.

Henk houdt het pakje naar Marieke.

Marieke – Ik ben vanochtend gestopt.

Karin kijkt Henk scherp aan. Hij bergt de sigaretten weer op.

Henk – Dan zal ik u maar niet uitroken. Maar ja, iedereen heeft het altijd over sigaretten, terwijl zo'n mobiele telefoon ook niet gezond is. Ik las er vanmorgen een stuk over in De Telegraaf. Meer dan een kwartier per dag en je kunt die hersentumor bijna alvast in je agenda zetten...

Marieke grijpt De Telegraaf van Peter van onder de salontafel en ziet de kop: 'Mobiele telefoon kankerverwekkend?'

Henk – U kunt dus maar beter niet over uw bundel heen gaan!

Marieke kijkt Peter vernietigend aan.

Henk – Ik rook dan wel, maar ik heb geen mobiele telefoon!

Marieke (*ironisch*) – Mijn man ook niet. Hij laat mij liever een tumor krijgen.

Henk – Weet u wat het vervelendste is aan ons vak?

Peter en Marieke doen alsof ze diep nadenken.

Henk – Dat je de hele dag je handen moet wassen, tussen twee patiënten door. Kijk eens hoe droog ze zijn! Je kunt natuurlijk handschoenen dragen, maar... tandheeskunde is precisiewerk. Hebt u ooit geprobeerd een draad door het oog van een naald te halen met bokshandschoenen aan?

Peter – Nooit. Ik naai trouwens bijna niet. Ik brei liever.

Henk – Zoals ik altijd zeg: wij tandartsen hebben één voordeel boven psychoanalytici. Bij mij komt de patiënt ook binnen, gaat liggen en doet zijn mond open... Alleen mag hij daarna niet praten!

Karin – Laat die mensen toch met rust met je tandartsverhalen.

Marieke – O, helemaal niet hoor!

Karin – Vertel liever iets over uzelf. (*tegen Marieke*) U geeft les, toch?

Marieke – Solfège. Muziektheorie dus. Maar ik weet niet of dat veel spannender is.

Peter kijkt haar aan alsof ze weer iets onhandigs heeft gezegd.

Karin – O, solfège... Dat heb ik vroeger meer dan tien jaar gehad.

Marieke – Speelde u een instrument?

Karin – Nee, zelfs dat niet. Mijn ouders dachten waarschijnlijk dat solfège een dode taal was, zoals Latijn of Grieks. Toen ik achttien was, heb ik gezegd: klaar ermee.

Peter (*ironisch*) – Zo... U was een behoorlijk rebelse puber.

Karin – Daarna ben ik op stijldansen gegaan.

Marieke – Dat is inderdaad een radicale ommezwaaai.

Henk (*vertederd*) – Daar hebben Karin en ik elkaar ontmoet.

Marieke (*doet geïnteresseerd*) – Echt?

Henk – Jazeker. Ik kon toen heel goed dansen. Nog steeds trouwens. Ze zeggen dat veertig procent van de mannen hun vrouw heeft leren kennen door haar ten dans te vragen. (*tegen Peter*) Hebt u zo uw charmante vrouw veroverd?

Peter – Nee. Ik heb haar op een avond tijdens een onweersbui wild genomen in een portiek, nadat ik had aangeboden haar onder mijn paraplu te laten schuilen. Schijnt vrij zeldzaam te zijn, zo'n eerste ontmoeting.

Pijnlijke stilte.

Marieke – Mijn man maakt een grapje.

Peter – Ze vindt het vreselijk als ik dat verhaal vertel.

Marieke – Zal ik nog wat inschenken?

Karin – Nou... één vinger dan.

Peter – Voor of... na het drankje?

Marieke schiet hem een dodelijke blik toe en schenkt de glazen bij.

Karin – We hebben Benjamin, de jongste, ingeschreven op de basisschool hier om de hoek. Weet u of die goed bekendstaat?

Marieke – Geen idee, ik heb geen kinderen.

Karin – O ja, natuurlijk. Sorry.

Peter – Ach... Dat is niet echt uw schuld, hoor.

Pijnlijke stilte.

Karin – En u, Peter? Wat doet u eigenlijk?

Peter – Ik? Niets.

De burens trekken een passend meelevend gezicht.

Karin (meelevend) – Werkloos?

Peter – Nee hoor, ik zoek niets. Ik zou eerder zeggen: inactief werknemer. Dat is heel moeilijk, weet u. Doen alsof je werkt terwijl je niets te doen hebt... Daar moet je een heel goede acteur voor zijn.

Karin (ongemakkelijk) – En wat doet u dan als u niet werkt...? Ik bedoel... buiten kantooruren?

Peter – Acteren, toevallig. Af en toe.

Karin (nieuwsgierig) – Acteur? Daarom kwam uw gezicht me al bekend voor. Waar hebt u in gespeeld?

Peter – Kijkt u weleens naar Goede Tijden, Slechte Tijden?

Henk – Soms. Dat is ongeveer mijn dutjestijd.

Peter – Dan hebt u vast die reclame voor uitvaartverzekeringen gezien in het blok ervoor.

Henk weet het niet helemaal zeker.

Peter – Jawel, tussen de reclame voor gehoorapparaten en die voor trapliften.

Henk – Eh... misschien.

Peter – Nou, die man in de kist... dat ben ik.

Henk – Nee!

Peter – Een rol in ontbinding, zeg maar.

Marieke kijkt Peter woedend aan.

Karin – En hebt u nog andere projecten?

De deurbel gaat.

Henk – Verwacht u nog iemand?

Marieke – Nee, we verwachten niemand meer.

Peter gaat openmaken.

Peter (*off*) – Nu al... Goed, excuseer me, ik ben zo terug.

Peter komt terug met een kleine nieuwjaarskaart waarop drie poesjes staan.

Peter – De krantenbezorger. Met zijn nieuwjaarskaart, voor de eindejaarsfooi.

Henk – In oktober al? Weet u zeker dat het de echte bezorger is?

Peter – Oranje jas, fietstas, en hij lijkt verdacht veel op de man die iedere ochtend de krant door de bus duwt.

Henk – Ah.

Peter – Hebt u toevallig een tientje? Ik heb echt geen contant geld. U krijgt het straks terug.

Henk zoekt weinig enthousiast in zijn zakken.

Henk – Nou, pech. Mijn laatste vijf euro ging op aan die prosecco. Ik heb nog twee euro.

Peter – Dan geef ik hem die fles wel. Vindt u dat erg?

Henk – Nee hoor... natuurlijk niet.

Peter geeft Henk de nieuwjaarskaart.

Peter – Hier, u mag het kaartje houden.

Terwijl Peter de fles uit de vriezer gaat halen, zet Henk zijn leesbril op en bestudeert het kaartje overdreven serieus.

Henk – Kijk, drie poesjes. Schattig toch, Karin?

Peter komt terug met de prosecco.

Peter – De bezorger gaat er in ieder geval vandoor met uw fles.

Henk – Dank u.

Peter gaat af met de fles.

Peter (*off*) – Hij is lekker koud. Fijne feestdagen dan maar!

Peter komt terug.

Karin – Fijne feestdagen... in oktober. Ze beginnen steeds vroeger.

Peter – Klimaatverandering. Er zijn geen seizoenen meer. Zelfs de krantenbezorgers zijn de kalender kwijt.

Marieke – Ik ga even kijken hoe het met mijn varkensrollade is. Volgens mij ruikt het weer naar gas.

Henk (*staat op*) – Dan ga ik meteen even thuis kijken of alles goed gaat met de kinderen. Voor we aan tafel gaan.

Marieke – Natuurlijk.

Henk – Blijf vooral zitten, ik weet de weg.

Karin (*staat ook op*) – Waar kan ik mijn handen wassen? Van die pinda's worden je vingers zo vet.

Marieke – Achter in de gang, tegenover de slaapkamer.

Henk en Karin gaan af.

Marieke – Wat bezielde je om ze te vertellen dat je voor dood ligt in een reclame voor uitvaartverzekeringen? (*doet Peter na*) Een rol in ontbinding, zeg maar.

Peter – Ik probeerde wat leven in de brouwerij te brengen. Want eerlijk, dit is toch dodelijk? En we zijn nog maar bij de borrel. Ik trek dit niet tot het dessert.

Marieke – Ze zijn niet heel boeiend, nee, maar...

Peter – We moeten iets verzinnen om ze weg te jagen.

Marieke – Daar is het nu te laat voor. We nodigen ze gewoon nooit meer uit.

Peter – Wacht maar. De volgende keer nodigen zij ons uit. Denk je dat je er zo makkelijk vanaf komt? Jij hebt een sociaal mechanisme in gang gezet waar geen ontsnappen meer aan is.

Marieke – Overdrijf niet. Ik ga proberen het eten wat sneller op tafel te krijgen. Maak jij intussen de wijn open.

Peter – Ik ben in ieder geval van die prosecco af. Daar krijg ik altijd winderigheid van.

Marieke gaat richting keuken. Peter pakt de fles wijn. Karin komt terug.

Karin – Echt heel aardig dat u ons hebt uitgenodigd om kennis te maken. Ik heb hier heel lang geleden al eens gewoond, toen ik op de middelbare school zat, maar ik ken niemand meer. En burens kunnen elkaar natuurlijk helpen.

Peter – Dat zegt mijn vrouw ook. *(er komt een idee bij hem op)* Fijn dat u dat zegt, want eigenlijk wilde ik u iets vragen.

Peter geeft haar de fles.

Peter – Zou u die willen openmaken? Ik weet niet of ik nog genoeg kracht heb.

Karin kijkt verbaasd maar probeert onhandig de kurk eruit te trekken.

Peter – Ik wilde de avond niet bederven, maar... ik heb kanker.

Van schrik trekt Karin de kurk er in één ruk uit. Peter neemt de fles over en schenkt in terwijl hij verder praat.

Peter – Ik heb net gehoord dat ik een tumor heb. Blijkbaar toch te lang gebeld...

Karin – Te lang gebeld?

Peter – De mobiel. Straling. Het was ook een oud toestel.

Karin *(meelevend)* – In uw hoofd...?

Peter – Erger.

Karin kijkt hem aan, niet begrijpend wat erger kan zijn.

Peter – Mijn testikels.

Karin *(ontzet)* – Nee!

Peter – Zo'n handsfree-set beschermt je hoofd, maar verplaatst het probleem alleen maar.

Karin – Wat vreselijk voor u.

Peter *(heft zijn glas)* – Ach, proost. We laten de wijn er niet voor staan.

Ze klinken in een grafstemming.

Karin – Maar er zijn tegenwoordig toch behandelingen?

Peter – Zeker. Mijn chirurg denkt zelfs aan een transplantatie. *(een stilte)* Daarom heb ik mijn vrouw gevraagd u uit te nodigen. U en uw man.

Karin verstijft.

Peter – Nog wat wijn?

Karin kan wel een opkikker gebruiken. Peter schenkt haar een groot glas in, dat ze in één teug leegdrinkt.

Karin – Die is goed, hè?

Peter – Neem wat pinda's.

Karin pakt er een paar.

Peter – Het zit zo... ik heb een donor nodig.

Karin – Een donor...?

Peter komt wat dichterbij en legt zijn handen op haar schouders.

Peter – Je kunt prima met één testikel leven, weet u. Kleine ingreep. Na een week denkt u er niet meer aan. Het litteken zie je bijna niet.

Karin (*van haar stuk*) – Tja... Ik zou het met mijn man moeten bespreken. Ik weet niet of...

Marieke komt terug en treft hen in deze dubbelzinnige houding aan.

Karin (*verlegen*) – Ik ga even kijken of Henk het redt met de kinderen. U weet hoe mannen zijn.

Ze gaat snel af.

Marieke – Zo. Jullie lijken het ineens uitstekend met elkaar te kunnen vinden.

Peter – Hou op. Het is een nachtmerrie. We moeten van ze af.

Marieke – Wat wil je dan? We kunnen ze moeilijk buiten zetten. Wij hebben ze uitgenodigd.

Peter – Wij...

Marieke – Goed, ik heb een fout gemaakt. Maar ja, nu we eraan begonnen zijn... Verdorie, ik ben het brood vergeten.

Voor ze terug naar de keuken gaat, werpt Marieke een blik in de Libelle.

Marieke (*teleurgesteld*) – Het ziet er lang niet zo uit als op de foto in de Libelle.

Peter – Als jij denkt dat alle vrouwen op straat eruitzien als de modellen in tijdschriften, zie ik niet waarom dat voor jouw varkensrollade anders zou zijn.

Marieke haalt geërgerd haar schouders op en wil naar de keuken, maar draait zich nog even om.

Marieke – Probeer toch een beetje aardig te zijn.

Peter – Zodat ze blijven plakken?

Marieke – Als burens zitten ze hier misschien twintig jaar. Het zou zonde zijn als we binnen een week ruzie hebben.

Peter – De beste manier om goede burens te blijven is nooit met ze praten.

Marieke wil naar de keuken.

Marieke – Heb jij de kat trouwens gezien?

Peter (*ongemakkelijk*) – Niet sinds vanochtend.

Marieke – Ik hoop dat jouw plant niet giftig was.

Marieke gaat af. Henk komt terug.

Henk – Karin legt de jongste in bed en komt zo. De twee anderen kijken televisie.

Peter – Strip Poker?

Henk – Flodder. Mijn favoriete film. Mmm... Het ruikt hier heerlijk! (*legt een arm om Peter*) Ik weet zeker dat wij het goed gaan vinden. En het fijne van burens uitnodigen: je hoeft daarna niet meer te rijden. Alle tijd van de wereld en geen alcoholcontrole.

Peter – Zeg, Henk... Mag ik Henk zeggen?

Henk – Natuurlijk, Peter. We zijn burens.

Peter – U bent me zo sympathiek. Ik wilde u iets voorstellen. Nou ja, mijn vrouw en ik...

Henk (*nieuwsgierig*) – Ja?

Peter – Hebt u weleens gehoord van... partnerruil?

Henk (*verbijsterd*) – Vaag.

Peter – Nou, Marieke en ik... Alleen als u wilt, hoor, niets moet. Meestal doen we het tussen dessert en koffie. Als u niet geïnteresseerd bent, vertrekt u gewoon bij de kaas. Wij begrijpen de hint wel.

Henk staat met zijn mond vol tanden. Karin komt terug.

Karin – Zo! We kunnen eindelijk rustig met z'n vieren zitten.

Karin merkt Henks ongemak.

Karin – Wat is er?

Henk – Niets, niets... We hadden het over... vrij ruilen. Vrijhandel, globalisering, bedrijven die naar het buitenland vertrekken... Mijn vrouw is trouwens ook een groot voorstander van... vrij ruilen.

Karin (*corrigeert hem, ongemakkelijk*) – Vrijhandel.

Marieke komt uit de keuken met de varkensrollade met pruimen.

Marieke – Nou, als niemand principiële bezwaren heeft tegen varkensvlees, kunnen we aan tafel.

Ze gaan zitten, in een ongemakkelijke stilte.

Marieke – Karin, zal ik u naast mijn man zetten?

Karin gehoorzaamt onder Henks bezorgde blik. Marieke schept op.

Karin – Het ziet er heerlijk uit.

Marieke wil Peter opscheppen.

Peter – Voor mij niet, dank je.

Marieke – Heb je geen honger?

Peter – Niet echt. En vlees heeft me altijd een beetje tegengestaan. U niet? (*Henk en Karin kijken hem verbaasd aan.*) Wist u dat het varken genetisch een van de dieren is die het dichtst bij de mens staat? Eigenlijk verschillen wij maar een paar genen van een varken. En bij sommigen zelfs minder.

De gasten eten merkbaar minder enthousiast. Marieke verandert van onderwerp.

Marieke – En u, Karin? U hebt nog niet verteld wat u doet.

Karin – Ik zeg het meestal niet meteen. Tegenwoordig ligt het nogal gevoelig.

Peter – U bent stripper... of garagehouder?

Karin – Erger. Ik ben... (*met nadruk*) cost killer.

Peter en Marieke kijken niet-begrijpend.

Henk – Kostenbespaarder, in gewoon Nederlands. Of banenbeul, als u dat duidelijker vindt.

Marieke – En wat houdt dat precies in?

Karin – Ik word als consultant ingehuurd door bedrijven die in de problemen zitten. Ik snoei de dode takken weg, zodat de jonge scheuten weer ruimte krijgen.

Henk – Zoals ik altijd zeg: een cost killer is het tegenovergestelde van een headhunter. Een headhunter zoekt hoofden. Mijn vrouw laat ze rollen.

Marieke – Klinkt boeiend.

Henk – Mijn vrouw is een soort Robespierre van de vrije markt. Een fanatiek voorvechter van vrij ruilen.

Karin (*corrigeert hem*) – Vrijhandel.

Henk – Ja, dat bedoel ik.

Marieke – En welke nekken liggen er momenteel op uw hakblok?

Karin – Tot nu toe werkten vooral particuliere bedrijven met me. Maar tegenwoordig word ik ook veel gevraagd door de publieke sector. Ik heb net een nieuwe opdracht gekregen.

Marieke – Zeg alsjeblieft niet dat u het onderwijs gaat saneren. Dan beginnen ze natuurlijk met docenten solfège.

Karin – Lach maar. Dat komt vast nog. Nee, dit is een andere mammoet.

Marieke – Toch niet de Belastingdienst?

Karin – De KB.

Peter (*verslikt zich*) – De KB...!

Karin – Uiteraard blijft dit onder ons. Ik begin morgenochtend en niemand weet het nog. Ik ga het personeel doorlichten en alleen de productiefste mensen blijven. De rest kan door computers worden vervangen.

Henk – Mijn vrouw is dodelijk efficiënt. Op haar werk noemen ze haar de kaasschaaf. Als zij klaar is bij de KB, staan er straks meer boeken dan medewerkers.

Marieke valt stil. Peter is bijna flauwgevallen.

Karin – Maar ik verveel u met mijn werk. Die varkensrollade is echt heerlijk. Mag ik het recept?

Henk staat op.

Henk – Excuseert u me, ik ga even naar het toilet voordat we aan de volgende ronde beginnen. Het zullen de pruimen wel zijn.

Karin – Dan kijk ik meteen even of de kinderen niet stiekem iets voor boven de achttien zitten te kijken. We hebben wel een pincode, maar toch...

Henk en Karin gaan af.

Peter (*radeloos*) – Nou, dat was het dan. Ik zit in de eerste ontslagronde.

Marieke – Als jij nou niet had opgeschept dat je betaald wordt om niets te doen... (*doet hem na*) Daar moet je een heel goede acteur voor zijn.

Peter – Hoe kon ik weten dat zij professioneel mensen wegbezuinigt? Ze zag er zo onschuldig uit. En ik herinner je eraan dat jĳ haar hebt uitgenodigd. Als je had gezegd dat de menselijke kaasschaaf naast ons woonde, had ik me voorbereid.

Marieke – Ik weet niet hoe we dit nog recht kunnen trekken.

Peter – Zeker niet omdat ik haar man voor het dessert ook nog partnerruil heb voorgesteld.

Marieke – Wat?!

Peter – Om ze sneller weg te krijgen.

Marieke (*gekwetst*) – Dank je wel. Nu denkt ze niet alleen dat je een profiteur bent, maar ook dat je seksueel gestoord bent. En stel dat ze ja hadden gezegd?

Peter – Ik heb het alleen met hem besproken. Hij heeft trouwens nog geen nee gezegd. Maar nu moeten we ze juist binnenhouden en proberen mijn baan te redden.

Marieke, op de rand van een zenuwinzinking, steekt een sigaret op.

Marieke – Dit was niet de juiste dag om te stoppen. (*neemt genietend een trek*) Heerlijk.

Peter kijkt haar verstoord aan, maar herpakt zich.

Peter – Goed. Op dit punt zie ik nog maar één oplossing.

Marieke – Het gas, zoals bij de overburen?

Peter – Ze weet nog niet dat ik bij de KB werk. We moeten de rest van de avond gebruiken om iets over háár te weten te komen waarmee we haar onder druk kunnen zetten.

Marieke – En hoe wil je dat doen? Je gaat me toch niet vragen akkoord te gaan met jouw smerige voorstel aan haar man, zodat we ze daarna kunnen chanteren om jouw baan te redden?

Peter – Alleen als het echt niet anders kan. Eerst kunnen we haar wat laten drinken. Iemand met zo'n keurige uitstraling moet iets te verbergen hebben.

Marieke – Haar dronken voeren? Denk je dat ze dan vanzelf op tafel klimt en een openbare schuldbekentenis aflegt, compleet met maoïstische zelfkritiek? Om haar aan het praten te krijgen moet ik haar hoofd bijna in de oven steken. Ik zou haar naar de keuken moeten lokken terwijl jij haar man uitschakelt.

Peter – Een openbare bekentenis... Dat brengt me op een idee.

Marieke – Ja?

Peter – Strip Poker!

Marieke – Wil je met ze strip poker spelen?

Peter – Strip Poker, het televisieprogramma! Als ze genoeg gedronken heeft, stellen we een partij voor.

Marieke – Wat voor partij?

Peter – Wie verliest, moet antwoord geven op een indiscrete vraag. Een waarheidspel. Zij is competitief. Na een paar glazen zegt ze vast ja.

Marieke – Ik kan niet eens goed poken.

Peter – Heb jij iets te verbergen?

Marieke – Niet speciaal, maar...

Peter – Nou dan.

Henk en Karin komen terug.

Henk – Zo, dat lucht op.

Marieke – Mooi, dan kunnen we aan het dessert.

Henk (*ongemakkelijk*) – Het wordt wel laat, hè? We moeten u misschien niet langer lastigvallen.

Karin – Henk, we gaan toch niet ineens wegrennen.

Peter – U stoort helemaal niet! Daarna doen we een spelletje. Houdt u van gezelschapsspellen?

Karin – Daar zegt u wat. Ik ben gek op spelletjes. Toch, Henk?

Zwart.

Akte 3

De sfeer is die van een rokerig achterafcasino. De vier zitten wat losser in hun kleren, sigaret in de mond, rond de pokertafel die door één lamp wordt verlicht. Onder de indruk van Henk en Karin schudt Marieke de kaarten met de virtuositeit van een casinocroupier.

Peter – Alles duidelijk? Na iedere ronde mag degene met de meeste knopen een vraag stellen aan degene met de minste.

De anderen knikken.

Henk – Zolang het maar niet de knopen van mijn broek zijn. Behalve wat daaronder zit, heb ik niets te verbergen.

Peter – Iedereen heeft iets te verbergen... Als je maar goed zoekt. Je moet alleen de juiste vragen stellen.

De sfeer wordt zwaarder. De vier spelers zetten in. Henk coupeert. Marieke deelt.

Peter – Nog wat oude jenever?

Karin – Ach, een mens moet af en toe kunnen zondigen.

Henk – Is dat wel verstandig? Tegenwoordig kun je nog aansprakelijk worden als je gasten stomdronken naar huis laat gaan.

Peter – Zoals u zelf zei: u hoeft niet te rijden. U woont aan de overkant.

Henk – Hiernaast.

Peter – Dan kunt u zelfs niet onder een auto komen bij het oversteken. Maar als u liever hier blijft slapen, kan dat natuurlijk ook.

Henk kijkt ongemakkelijk.

Karin *(drinkt haar glas in één teug leeg)* – Poeh... Die jenever proef je wel!

Henk glimlacht verstard. Marieke is klaar met delen. Iedereen bekijkt zijn kaarten en vervolgens elkaar.

Peter – Twee kaarten.

Marieke geeft hem twee kaarten.

Karin – Drie.

Henk – Eén.

Marieke – Geen kaarten.

Ze bekijken opnieuw hun kaarten en vervolgens elkaar.

Peter – Ik pas.

Henk – Ik ook.

Karin – Ik verhoog met twee.

Marieke – Ik ga mee.

Karin legt haar kaarten neer met kinderlijke opwindning.

Karin – Vier azen! Wie doet beter?

Marieke (*verslagen*) – Drie boeren...

Karin haalt de inzet binnen. Iedereen telt de knopen die nog voor hem liggen.

Karin – Dan mag ik een vraag stellen.

De anderen tellen gespannen. Marieke heeft er het minst.

Karin – Aan Marieke dus.

Peter en Henk halen opgelucht adem.

Karin – U moet de waarheid zeggen.

Marieke (*ongerust*) – Vooruit dan.

Karin – Hebt u ooit iets uit een winkel gestolen?

Marieke is bijna opgelucht.

Marieke – Ja... één keer... een tent.

Henk – Een vent?

Marieke – Nee, een tent!

Karin – Een kroeg?

Marieke – Een kampeertent!

Henk – Zo. Dat lijkt me niet het handigste artikel om ongemerkt mee naar buiten te nemen.

Karin – Een tent... Was het uit nood? Had u nergens om te slapen?

Marieke – Nee, we gingen kamperen. Ik was in een groot tuin- en vrijetijdscentrum. Ik liep met die tent naar een kassa. Daar zeiden ze dat ik bij een andere kassa moest zijn. Ik liep verder en ineens stond ik buiten de beveiligingspoortjes zonder dat ik het doorhad. En toen ik eenmaal buiten stond...

Peter – Dat was eigenlijk geen diefstal. Je was helemaal niet van plan die tent te stelen.

Marieke – Laten we zeggen dat ik niet ben teruggelopen om te betalen. Ik was vooral bang dat het poortje juist *dán* zou gaan piepen. Het zou toch idioot zijn als ik werd aangehouden omdat ik een tent die ik per ongeluk had gestolen weer de winkel in probeerde te brengen. Ziet u mij dat aan de beveiligers uitleggen? Dat zijn meestal niet de mensen met de grootste fantasie.

De anderen proberen het zich voor te stellen.

Karin – Was dat echt de enige keer?

Marieke – Ja.

Karin – Dan bent u behoorlijk eerlijk.

Marieke – De meeste mensen zijn alleen eerlijk omdat ze niet dapper genoeg zijn om oneerlijk te zijn. Het risico leek me altijd groter dan het plezier dat ik eraan zou beleven.

Henk (*al wat aangeschoten*) – Net als je man bedriegen?

Marieke – Dat is een andere vraag.

Henk – Goed.

Een nieuwe ronde begint. Zelfde ritueel. Ze zetten in. Peter deelt.

Karin – Eén kaart.

Henk – Geen kaarten.

Marieke – Ik ook.

Peter – Twee kaarten.

Ze zetten opnieuw in.

Karin – Ik ga mee.

Henk – En één erbij.

Marieke – Ik pas.

Peter – Ik ga mee.

Ze leggen hun kaarten neer.

Peter (*trionfantelijk*) – Full house!

Henk – Flush.

Peters glimlach bevriest. Marieke kijkt hem spottend aan.

Marieke – Nou... dat gaat lekker.

Henk haalt de pot binnen.

Henk – Dan is het mijn beurt voor een vraag.

De andere drie tellen defensief hun knopen.

Henk – Aan Peter.

Peter berust.

Henk – Hebt u ooit iemand willen vermoorden?

Peter – Bedoelt u vóór vanavond?

Henk – Met minstens een begin van uitvoering. Anders telt het niet.

Karin – Inderdaad.

Henk – Als we alle mannen opsluiten die minstens één keer per week hun vrouw willen vermoorden, hebben we morgen geen gevangenis meer over.

Karin werpt hem een moordende blik toe. Peter probeert zich iets te herinneren.

Peter – Nee, volgens mij niet... *(lacht ineens)* O ja. Het was niet echt met voorbedachten rade, maar... op de middelbare school. Er zat een dik meisje met een bril in de klas dat we voortdurend pestten. Een keer bij het zwembad gooiden we haar bril in het diepe. Ze kon niet zwemmen. Maar in paniek vergat ze dat kennelijk en sprong ze erachteraan. Wij lagen dubbel. Toen ze na een paar minuten nog niet boven kwam, hebben we uiteindelijk de badmeester geroepen... Wat hebben we gelachen. Ik weet alleen niet meer hoe dat arme kind heette.

Karin – Karin Jansen.

Peter *(bevriest)* – Ja... dat zou kunnen.

Karin – Dat dikke meisje met die bril was ik.

Peter – Nee...!

Karin – Ik wist al dat ik uw gezicht ergens van kende.

Henk grijpt in om de sfeer te redden.

Henk – Goed... nog eentje dan.

Een nieuwe ronde. Zonder enthousiasme, in een zware stilte. Karin deelt.

Henk – Ik pas.

Marieke – Geen kaarten.

Peter – Ik pas ook.

Karin – Tien erbij.

Marieke – Ik ga mee. En ik verhoog met twintig.

Karin *(zet in)* – Ik ga mee.

Karin en Marieke leggen hun kaarten neer. Marieke glimlacht tevreden. Karin kijkt verslagen.

Marieke – Zo, deze keer ben ik aan de beurt. Een vraag aan Karin.

Karin wordt ongerust.

Marieke – Hebt u ooit een ernstige beroepsfout gemaakt die u voor iedereen verborgen hebt gehouden?

Karin wordt lijkbleek. Ze loopt naar de voorkant van het toneel alsof ze een bekentenis gaat afleggen. In plaats daarvan trekt ze haar bovenkleding uit.

Zwart.

Licht. Karin staat nog steeds vooraan. Het is duidelijk dat ze opnieuw een ronde heeft verloren.

Marieke – Ik herhaal mijn vraag. Hebt u ooit een ernstige beroepsfout gemaakt...?

Karin wil haar volgende kledingstuk uittrekken, maar bedenkt zich en spreekt bijna onverstaanbaar.

Karin (*heel zacht*) – Ja.

Marieke – Pardon?

Karin – Ja!

Marieke – Welke?

Karin – Nou... Dit blijft toch onder ons? Dat belooft u?

Peter en Marieke knikken uiterst huichelachtig.

Peter – Beschouw het alsof u in een kerk zit en wij uw biechtvaders zijn.

De rokerige gokholsfeer staat nogal ver van dat beeld af.

Henk (*geamuseerd*) – Een kerk?

Marieke – Of een synagoge, als u dat prettiger vindt.

Karin – Hebben ze daar biechtstoelen?

Peter (*ongeduldig*) – Weet ik veel. Doe dan alsof u in een realityprogramma zit.

Karin – Goed dan... Het was ongeveer zes maanden geleden. Bij een van mijn opdrachten heb ik een manager en zijn vrouw laten ontslaan. Ze werkten allebei bij het bedrijf dat ik moest doorlichten. Ik wist zeker dat ze geld uit de kas haalden. Hij kon het niet verwerken. Hij werkte er twintig jaar. Ze hebben samen zelfmoord gepleegd.

Peter en Marieke wisselen een tevreden blik. Ze hebben nu iets waarmee ze Karin kunnen compromitteren.

Karin – Ze hebben het gas opengedraaid.

Peter (*geschokt*) – De overburen...!

Karin – Wat zegt u?

Peter – Niets.

Karin – Kort na de begrafenis ontdekte ik dat ze onschuldig waren. Ik had alleen een optelfout gemaakt. Ik heb het nooit aan iemand verteld. Ik heb niets gedaan om hun naam te zuiveren. Ik schaamde me te veel. *(in tranen)* Ik maak normaal nóóit optelfouten.

Henk troost haar.

Henk *(tegen Peter en Marieke)* – Ze raakt nog steeds helemaal overstuurd als het ter sprake komt. *(tegen Karin)* Zullen we naar huis gaan, lieverd?

Peter en Marieke wisselen een blik.

Marieke – Misschien is het inderdaad genoeg geweest.

Karin *(herstelt zich)* – Nee, nee. Ik wil de avond niet verpesten. Het gaat wel. En je kunt een pokeravond niet zomaar halverwege stoppen. *(onheilspellend)* Niet iedereen heeft al iets opgebiecht.

Karin drinkt haar glas leeg om haar schuldgevoel weg te spoelen.

Peter – Goed dan...

Henk deelt. Ze spelen in stilte verder. De sfeer wordt steeds zwaarder.

Marieke – Eén kaart.

Peter – Geen kaarten.

Karin – Ik ga mee.

Henk – Ik ga mee.

Ze leggen de kaarten neer.

Karin – Een paar.

Henk – Drie dezelfde.

Marieke – Vier vrouwen.

Peter *(trionfantelijk)* – Vier koningen!

De anderen verstijven.

Peter – Henk.

Henks gezicht wordt ondoorgrondelijk.

Peter – Weet u wat er is gebeurd met de kat die ik vanochtend bij de afvalcontainers zag liggen?

Marieke is verbijsterd. Henk en Karin kijken ongemakkelijk.

Peter – U moet de waarheid zeggen.

Henk loopt naar de voorkant van het toneel alsof hij gaat biechten. In plaats daarvan trekt hij zijn broek uit en staat in zijn onderbroek.

Zwart.

Licht. Henk staat nog altijd vooraan. Het is duidelijk dat hij opnieuw verloren heeft.

Peter – Nou? Die kat?

Henk wil zijn onderbroek uittrekken, maar Karin antwoordt in zijn plaats.

Karin – Hij had al drie planten op mijn balkon opgegeten. Dus de vierde heb ik de avond ervoor met rattengif behandeld.

Marieke barst in tranen uit.

Peter – O mijn God... De kat is dood.

Pijnlijke stilte.

Henk (*probeert de sfeer te redden*) – Nog één ronde? Dan kan ik mijn verlies misschien goedmaken.

Karin – Goed. Maar daarna gaan we allemaal naar bed.

Een moment van stilte. Niemand weet precies hoe die laatste zin bedoeld is.

Nieuwe ronde. Marieke deelt. Er wordt ingezet. De gezichten staan nog strakker.

Peter – Eén kaart.

Karin – Eén kaart.

Henk – Geen kaarten.

Marieke – Eén kaart.

Henk zet al zijn knopen in.

Henk – All-in!

Marieke – Ik pas.

Peter – Ik ook.

Karin – Ik ook.

Henk haalt de pot binnen. Zijn gezicht klaart op. Marieke ziet tot haar schrik dat zij de minste knopen heeft.

Henk – Dan mag ik een vraag stellen.

Marieke (*in paniek*) – U hebt uw kaarten niet laten zien!

Henk – Hoeft niet. Jullie zijn allemaal gepast.

Hij kijkt de drie anderen een voor een aan om de spanning op te voeren.

Henk – Marieke heeft de minste knopen. Dus vooruit dan.

Marieke wordt zichtbaar nerveus.

Henk (*meedogenloos*) – Hebt u uw man ooit bedrogen?

Marieke zegt niets. Peter kijkt haar bezorgd aan.

Karin – Wij hebben allemaal meegespeeld. U bent ons de waarheid verschuldigd.

Marieke stapt naar voren. Ze trekt haar bovenkleding uit.

Zwart.

Licht.

Henk (*meedogenloos*) – Hebt u uw man ooit bedrogen?

Marieke, steeds ongemakkelijker, trekt nog een kledingstuk uit en blijft in een onderjurk of vergelijkbaar kostuum staan.

Zwart.

Licht.

Henk (*meedogenloos*) – Hebt u uw man ooit bedrogen?

Marieke maakt aanstalten ook haar laatste verhullende kledingstuk uit te trekken, maar kiest uiteindelijk voor praten.

Marieke – Eén keer... Maar één klein keertje... Het was... een vergissing.

Peter is totaal van zijn stuk.

Karin (*wreed*) – Een vergissing? Net als met die tent?

Marieke – Zoiets, ja.

Henk – Je vergist je toch niet in je echtgenoot zoals je een verkeerd nummer intoetst.

Karin – En zelfs als je verkeerd belt, kun je nog ophangen voordat het gesprek echt begint.

Marieke – Laten we zeggen dat ik niet op tijd de tegenwoordigheid van geest had om op te hangen. Ik ben nogal praatgraag aan de telefoon.

Karin – Had u het vóór vanavond aan uw man verteld?

Marieke – Nee.

Karin – Waarom niet?

Marieke – Ik was zonder alarm door de beveiligingspoortjes gekomen... en ik had de moed niet terug te lopen om alsnog af te rekenen.

Pijnlijke stilte. Peter en Marieke vermijden elkaars blik.

Henk – Goed... Misschien moeten we maar gaan.

Peter (*tegen Henk*) – U blufte, hè?

Henk laat trots zijn kaarten zien.

Henk – Alleen maar een klein paartje.

Karin en Henk staan op om te vertrekken.

Henk (*tegen Peter*) – Ik heb nog één laatste vraag voor u.

Peter – Het spel is afgelopen.

Henk – Ik heb u mijn paar laten zien.

Peter – Vooruit dan.

Henk – Bent u echt acteur?

Peter – Nee. Ik schrijf toneelstukken. Tijdens werktijd... bij de KB.

Karin – Aha... Ik neem aan dat ik op uw discretie kan rekenen?

Peter – Over de overburen? Als u in uw rapport zet dat ik de productiefste medewerker van de hele KB ben en absoluut niet door een computer kan worden vervangen...

Karin incasseert de boodschap.

Karin – Mag ik even wat water pakken in de keuken? Ik voel me niet zo goed.

Marieke – Natuurlijk.

Karin loopt richting keuken.

Henk – De volgende keer nodigen wij u uit. Dan doen we voor de afwisseling Scrabble.

Karin komt terug.

Henk – Tot snel?

Peter (*tegen Karin*) – Tot morgen...?

De burens vertrekken. Peter en Marieke durven elkaar nauwelijks aan te kijken. Mariekes mobiel gaat.

Peter – Neem je niet op?

Marieke – Ik weet niet eens meer of het voor jou of voor mij is. Je hebt mijn nummer aan al je vrienden gegeven.

Peter – Omdat ik je vertrouw.

Marieke voelt zich zichtbaar ongemakkelijk.

Peter (*ernstiger*) – Wie was het... bij wie je zogenaamd verkeerd verbonden was?

Marieke – Jeroen.

Peter – Zo... Daar had ik hem niet voor aangezien.

Marieke omhelst Peter om vergeving te vragen.

Marieke – Zullen we dan toch dat strip poker doen?

Peter – Banco!

Suggestieve muziek. Marieke begint een striptease. Peter kijkt zichtbaar opgewonden toe. Hij gaat zitten, haalt een grote sigaar tevoorschijn en wil die aansteken met een lucifer.

Heel even verschijnt Karins gezicht. Ze bespioneert hen vanuit de keuken, met een ouderwets gasmasker voor haar gezicht. Dan verdwijnt ze weer.

Marieke stopt plotseling, tegelijk met de muziek.

Marieke (ongerust) – Vind jij het hier niet naar gas ruiken?

Peter haalt zijn schouders op en strijkt de lucifer voor zijn sigaar aan.

Zwart. Meteen gevolgd door een felle flits en het geluid van een explosie.

Einde

De auteur

Jean-Pierre Martinez werd in 1955 geboren in Auvers-sur-Oise. Hij stond aanvankelijk op het podium als drummer in verschillende rockbands en werd daarna semioloog in de reclamewereld. Vervolgens werkte hij als scenarioschrijver voor televisie en keerde hij als toneelschrijver terug naar het theater. Hij schreef ongeveer honderd scenario's voor televisie en meer dan honderdtien komedies voor het toneel, waarvan sommige inmiddels klassiekers zijn geworden, zoals *Vrijdag de 13e* en *Strip Poker*.

Tegenwoordig behoort hij tot de meest gespeelde hedendaagse auteurs in Frankrijk en in Franstalige landen. Verschillende van zijn stukken, vertaald in het Spaans en het Engels, worden bovendien regelmatig opgevoerd in de Verenigde Staten en Latijns-Amerika.

Amateur- en professionele theatergezelschappen die op zoek zijn naar toneelstukken om op te voeren, kunnen de toneelstukken van Jean-Pierre Martinez gratis downloaden van zijn websites:

<https://jeanpierremartinez.net/en/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

<https://comediatheque.net/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

Voor iedere openbare opvoering blijft voorafgaande toestemming van de SACD vereist (zie pagina 3: *Opvoeringsrechten*).

Alle toneelstukken van Jean-Pierre Martinez kunnen gratis worden gedownload
op zijn websites:

<https://jeanpierremartinez.net/en/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

<https://comediatheque.net/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

Deze tekst is beschermd door de wetten inzake intellectuele eigendom.

**Elke ongeoorloofde reproductie of namaak kan worden bestraft met een boete tot
300.000 euro en drie jaar gevangenisstraf.**

Avignon - September 2026

© La Comédiathèque - ISBN 978-2-38602-444-3